

Izvajanje novosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPIZ-20)

Marijan Papež

Ljubljana, 22. september 2026

SISTEM INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

- Za področje invalidskega zavarovanja, **na katerem ni bilo bistvenih sprememb od osamosvojitve**, razen pri odmeri nadomestil, še v večji meri kot za pokojninsko zavarovanje **veljajo načela**: socialne države, medgeneracijske solidarnosti, vzajemnosti in restribucije (prerazporeditve).
- V zgodovini so se **pojavljale tudi težnje po ločitvi pokojninskega in invalidskega obveznega zavarovanja** ali pa da bi se vsaj ločeno plačevali prispevki.

Invalidsko zavarovanje-občutljivo področje

- V zvezi s spremembami invalidskega zavarovanja, kjer gre za občutljivo področje, **saj je povezano z zdravstvenim stanjem posameznika v povezavi z delo**, pa po navadi ni veliko interesa, tako na strani pripravljavcev reforme, politike, socialnih partnerjev, invalidskih združenj in tudi zavarovancev.
- Še vedno imamo **tri sisteme invalidskega zavarovanja** (ZPIZ-92, ZPIZ-1 in ZPIZ-2). **Bistvene spremembe so bile izvedene samo na področju nadomestil iz invalidskega zavarovanja.**
- **Deležnikov**, ki bi morali sodelovati pri spremembi sistema, je **veliko** (MGDŠ, MDDSZ, MZ, ZPIZ, **INV. ORGANIZACIJE**, SINDIKATI, DELODAJALCI, itd.).
- V Sloveniji deluje **24 nacionalnih invalidskih organizacij**, združenih v krovni [Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije \(NSIOS\)](#), pri čemer ima 17 do 21 organizacij status reprezentativnosti.
- V Sloveniji deluje **register invalidskih organizacij**, iz katerega izhaja, da je delujočih invalidskih organizacij na državni in lokalni ravni **248!**
- Tako da se v Sloveniji na področju invalidskega zavarovanja **ni naredilo veliko**, posebej v preteklih dveh desetletjih, **oziroma bistveno premalo.**

Pričakovanja za reformo invalidskega zavarovanja so bila dokaj velika

- Glede na težnje, intenzivno izražene že pred sprejetjem ZPIZ-2, da se bo potrebno že v letu 2013 posvetiti tudi aktivnostim za izvedbo reforme invalidskega zavarovanja **in potem tudi celoviti vsebinski obravnavi v Beli knjigi, kjer so bile opredeljene možne oziroma potrebne spremembe** in željah po celovitejši reformi v predlogu ZPIZ-2O, **je bilo vsekakor pričakovati več in bistvenejše spremembe na področju ocenjevanja trajne nezmožnosti za delo.**
- Tudi zaradi več kot desetletnih pobudah nekaterih članov sveta zavoda, tako s sindikalne kot delodajalske strani, **da mora postati pravica do poklicne rehabilitacije tudi v praksi temeljna pravica v sistemu invalidskega zavarovanja. Predlog ZPIZ-2O temu ne sledi.**
- **Za reformo invalidskega zavarovanja bi bilo potrebno bistveno več časa za pripravo in dogovor med socialnimi partnerji in tudi širše ter potrebne bi bile spremembe tudi na drugih področjih.**

Višina invalidske pokojnine in nadomestil iz invalidskega zavarovanja za obstoječe in nove prejemnike

- **Bistveno so se zvišale invalidske pokojnine** za tiste upokojence, ki se je že do konca leta 2025 zagotavlja invalidska pokojnina v znesku **490 evrov**.
- Te invalidske pokojnine so se iz **41 odstotkov** odmere od najnižje pokojninske osnove s 1. januarjem 2026 dvignile **na 50 odstotkov**, kar pomeni kar za **22 odstotkov** in **od 1. marca 2026 pa znaša 644,90 evrov**.
- Za nove invalidske upokojence pa se je povečala **odmera tudi od dejanske pokojninske osnove iz 41 odstotkov postopno** na 44 v letu 2026, 46 v letu 2027, 48 v letu 2028 in **v letu 2029 na 50 odstotkov**.
- Prav tako **je prišlo za nekatere nove prejemnike nadomestil** iz invalidskega zavarovanja do občutnega dviga nekaterih nadomestil, celo med **33 in 75 odstotki** in **tudi poenostavilo se je področje odmere nadomestil**.

Ali so sprejete rešitve zadostne?

- Na področju invalidskega zavarovanja so **bistvene spremembe pri zagotovitvi višjih invalidskih pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja, kjer so se predvsem najnižji prejemki bistveno povišali.**
- **Za področje prejemkov** iz sistema invalidskega zavarovanja so predlagane rešitve vsekakor zadostne, **lahko ocenimo, da nad pričakovanji.**
- **Na področju ocenjevanja trajne nezmožnosti za delo, pa sprememb ni,** čeprav so bila večletna pričakovanja, da se bo to zgodilo.
- Tako da bo to področje invalidskega zavarovanja, v tem segmentu moralo počakati na reformo še nekaj let ali še kakšno desetletje.

Potrebna je zdravstvena reforma

- **Brez sprememb zdravstvene zakonodaje**, tudi z omejitvijo časa začasne nezmožnosti za delo in izvajanje aktivnosti za čim prejšnjo vrnitev zavarovancev nazaj v delovni proces, v bistveno večjem obsegu, tudi s poklicno rehabilitacijo in prilagoditvijo delovnih mest, ki jih omogoča oziroma zahteva tudi zakon o varstvu pri delu, **ne bomo prišli do tako potrebnih rešitev**, čeprav bi bila sedaj sprejeta reforma invalidskega zavarovanja, tudi pri ocenjevanju trajne nezmožnosti za delo.
- **Zato je celo bolj logično**, da se najprej sprejme reforma za področje **zdravstva**, kjer se postopki ugotavljanja začasne nezmožnosti za delo začnejo in v določenem odstotku privedejo tudi do postopkov za ocenjevanje trajne nezmožnosti za delo in potem pride nadgradnja v reformi še invalidskega zavarovanja.
- **Seveda pa bi bilo najustreznejše, če bi se reforme sprejele istočasno, kar pa je dejansko utopično za pričakovati.**

Inštitutu za medicinsko izvedenstvo in drugo izvedenstvo na področju socialne varnosti

- Zavod si že od leta 2009 prizadeva, **da bi se vzpostavil EIO-enotni izvedenski organ** za področje medicinskega izvedenstva socialnih zavarovanj.
- **Upajmo, da bo v naslednjih letih prišlo do ustanovitve Inštituta za medicinsko izvedenstvo, tudi s potrebnimi vsebinskimi rešitvami.**
- S strani skupine poslank in poslancev je bil Predlog zakona o inštitutu za medicinsko izvedenstvo in drugo izvedenstvo na področju socialne varnosti, v državni zbor vložen julija 2025 katerega pot pa se je zaustavila v drugi obravnavi.

Uvedba osnovne delovne dokumentacije

- Osebni zdravniki, imenovani zdravniki, specialisti odločajo o začasni zadržanosti z dela **le na podlagi medicinske dokumentacije in navedb pacientov o njihovem delu.**
- **Delovno dokumentacijo se v prvič pridobi od delodajalca, ko se uveljavljajo pravice na ZPIZ v postopku ocene delazmožnosti.**
- Že več kot 20 let se osebno prizadevam, zadnjih nekaj let še posebej intenzivno, da bi morali pri obravnavi začasne nezmožnosti za delo, tako osebni zdravniki kot imenovani, upoštevati tudi delovno dokumentacijo (sedaj je opredeljena kot osnovna delovna dokumentacija).
- Z upoštevanjem, poleg medicinske, tudi osnovne delovne dokumentacije, **bi bilo ocenjevanje začasne nezmožnosti za delo bolj objektivno.**
- **V predlogu zakona o EIO je bila že opredeljena osnovna delovna dokumentacija.**

Administrativna upokožitev

- Na področju invalidskega zavarovanja **se uvaja tako imenovana administrativna upokožitev**, v primeru dopolnite starosti **62** in je zavarovanec brezposeln in **je v zadnjih desetih letih vsaj osem let užival nadomestilo iz invalidskega zavarovanja kot brezposelna oseba.**
- Tudi starosti se postopno dvigujejo za dve leti.
- Prišteta doba se v celotno obdobje delovnih let **upoštevava v dveh tretjinah.**
- Tudi nadomestila iz invalidskega zavarovanja **se bodo v povprečju povečala, nekatera tudi za nazaj.**

Poklicna rehabilitacija ni in ne bo postala temeljna pravice

- Ker ni bilo najdenih in sprejetih ustreznih rešitev, **je bilo jasno**, da reforme na sistemu invalidskega zavarovanja v smislu vsebinskih rešitev pri postopkih in ocenjevanju trajne nezmožnosti za delo ne bo.
- **In da poklicna rehabilitacija ne bo postala temeljna pravica.**

Poklicna rehabilitacija na podlagi II. ktg. invalidnosti

- Dviguje se starost, do katere je mogoče pridobiti pravico do poklicne rehabilitacije na podlagi II. kategorije invalidnosti.
- Zavarovanec, ki se glede na preostalo delovno zmožnost lahko usposobi za drugo delo, ki ga opravljal s polnim delovnim časom, pridobi pravico do poklicne rehabilitacije, če na dan nastanka invalidnosti II. kategorije še ni dopolnil starost:

55 let v letu 2026 in 2027, potem pa se z letom 2028 postopno dviguje po tri mesece na leto do starosti 57 v letu 2035.

- Zavarovanec, ki se glede na preostalo delovno zmožnost lahko usposobi za drugo delo, ki ga opravljal s krajšim delovnim časom od polnega, pridobi pravico do poklicne rehabilitacije, če na dan nastanka invalidnosti II. kategorije še ni dopolnil starost:

50 let v letu 2026 in 2027, potem pa se z letom 2028 postopno dviguje po tri mesece na leto do starosti 52 v letu 2035.

Poklicna rehabilitacija na podlagi III. ktg. invalidnosti

Pravico do poklicne rehabilitacije lahko pridobi zavarovanec, **pri katerem je nastala III. kategorija invalidnosti**, ki se glede na preostalo delovno zmožnost **lahko usposobi v okviru svojega poklica za drugo delo**, ki ga bo opravljal s polnim delovnim časom ali s krajšim delovnim časom od polnega najmanj štiri ure dnevno oziroma 20 ur tedensko.

Vrstni red ukrepov za poklicno rehabilitacijo

Vrstni red ukrepov za poklicno rehabilitacijo:

- s kratkotrajnim usposabljanjem in izobraževanjem;
- s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu pri delodajalcu oziroma v drugih oblikah delovnega usposabljanja;
- z izobraževanjem ob delu s soglasjem zavarovanca, ki se bo usposabljal za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas;
- z izobraževanjem na ustreznih šolah in z drugimi oblikami izobraževanja.
- Poklicna rehabilitacija se opravi po vrstnem redu ukrepov, če je tako možno doseči namen poklicne rehabilitacije. Če se ugotovi, da predhodno naveden ukrep ni mogoč oziroma z njim namena poklicne rehabilitacije ni mogoče doseči, se poklicna rehabilitacija zagotavlja z ukrepom, navedenim v naslednji alineji.
- Poklicna rehabilitacija se lahko zagotavlja tudi s kombinacijo različnih ukrepov

Invalidske komisije

- V 181. členu se drugi, tretji in četrti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:
- »(2) Izvedenski organi zavoda delujejo v okviru invalidskih komisij I. in II. stopnje (v nadaljnjem besedilu: invalidska komisija) in podajajo mnenja kot izvedenci zdravniki posamezniki samostojno ali v senatih najmanj dveh izvedencev. Izvedence imenuje pristojni organ zavoda. **Postopek imenovanja in izbira izvedencev se izvede na podlagi javnega razpisa v skladu s splošnim aktom iz sedmega odstavka tega člena, ne glede na ureditev v zakonu, ki določa pravila o postopkih javnega naročanja.**
- (3) **V primerih, ko se ugotavlja invalidnost, praviloma poda izvedensko mnenje zdravnik posameznik,** na komisiji II. stopnje pa senat v sestavi najmanj dveh izvedencev. V postopku pred izdajo izvedenskega mnenja ima v teh primerih pravico in dolžnost sodelovati predstavnik delodajalca.
- (4) Če se v postopku ugotavljanja invalidnosti ugotovi, da je pri zavarovancu podana invalidnost II. kategorije, ali če zavarovanec III. kategorije glede na peti odstavek 72. člena tega zakona pridobi pravico do poklicne rehabilitacije ali če delovni invalid uveljavlja izbirno pravico do poklicne rehabilitacije na podlagi 83. člena tega zakona, **lahko invalidska komisija poda izvedensko mnenje o obliki poklicne rehabilitacije na podlagi mnenja strokovne institucije s področja medicine dela in poklicne rehabilitacije.**«.

- ZPIZ-20 je posredno prinesel nov podzakonski akt, **Pravilnik o organizaciji, postopku imenovanja in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije** - Kot **drugo** pomembno spremembo tako štejemo spremembo **organizacije delovanja izvedenskih organov, ki se je spremenila na način, da lahko izvedenci, ki delujejo v okviru Službe za izvedenstvo I. stopnje, opravljajo dela Službe za izvedenstvo II. stopnje v zvezi s podajanjem izvedenskih mnenj**, pri čemer se upošteva določba glede izločitve izvedenca. Enako velja za izvedence, ki delujejo v okviru Službe za izvedenstvo II. stopnje.
- Sprememba je prišla **tudi za ZZZS**, saj lahko **predlog** za uvedbo postopka za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja (**IZ-1**) **neposredno poda in izpolni imenovani zdravnik ZZZS** in ne le IOZ.

Bistvena sprememba za izvajanja postopka PR

- **Najbolj bistveno spremembo** za izvedbo postopka PR, je prinesla beseda **»lahko«** v spremenjenem četrtem odstavku 181. člena ZPIZ-2 (96. člen ZPIZ-2O), ... če je podana invalidnost II. kategorije, ali če zavarovanec III. kategorije...pridobi ali uveljavlja pravico do poklicne rehabilitacije...**lahko** **invalidska komisija poda izvedensko mnenje o obliki poklicne rehabilitacije** na podlagi mnenja strokovne institucije s področja medicine dela in poklicne rehabilitacije.
- **Velika sprememba** je dodana v 75. člen ZPIZ-2 – nov drugi in tretji odstavek (49. člen ZPIZ-2O), ki določa, da se **PR opravi po vrstnem redu ukrepov**, kar pomeni, da **zavarovanec ne bo mogel sam predlagati načina PR**, ampak bo to v domeni zavoda (invalidske komisije I. stopnje ob sodelovanju z uradno osebo zavoda) ali strokovne institucije, ki mora prav tako slediti spremenjenemu 75. členu ZPIZ-2.

POKLICNA REHABILITACIJA DO 31.12.2025

- PR se je do ZPIZ-2O (do 31. 12. 2025) **morala obvezno izvajati pri strokovnih institucijah (SI).**
- Zavod **ni imel »prostih rok«**, da bi lahko presojal smotrnost PR.
- Če je bilo iz obrazca **IZ-1**, **DD-2** ali **DD-1** ugotoviti **potrebo po PR** ali če je šlo za mlajše zavarovance od 40 let, se je postopek **nadaljeval s predstavitvijo PR** in v primeru pozitivne odločitve zavarovanca za PR se je postopek nadaljeval na **strokovni instituciji**, **ne da bi invalidska komisija (IK) opravila razgovor in osebni pregled zavarovanca.**
- Izplen strokovnih institucij je bil dokaj slab, kar lahko razberemo iz **Letnega poročila** za leto 2025.
- - **vsebinska predstavitev PR: 762 zavarovancev (na OE LJ in OE CE)**
- - **368 se jih je odločilo za PR: napotitev na strokovno inštitucijo (SI): samo slabo ½ predlaganih (48,3 %)**
- **Čas na SI od 4-6 mesecev, tudi do enega leta, čeprav je rok po pogodbi 30 dni. Težave s kadri na SI.**
- **144 SI pozitivnih (od 368), od tega je bilo 22 neustreznih in je bila potrebna dopolnitev (39 % pozitivnih, skoraj 2/3 negativnih oz. 61 %!!!)**

PR do 31.12.2025

- V letu 2025 je **uspešno zaključilo PR 114 zavarovancev**. Kljub strokovnim zagotovilom izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije o sposobnosti in zmožnosti posameznega rehabilitanta **10 zavarovancem ni uspelo zaključiti izobraževanja.**«
- **Starostne skupine rehabilitantov na SI v letu 2025:**
 - od 41 do 50 let (45 odstotkov),
 - od 31 do 40 let (31 odstotkov),
 - starejši nad 51 let starosti (13 odstotkov),
 - od 26 do 30 let (8 odstotkov) in
 - najmlajša skupina do 25 let starosti (3 odstotke)

PR do 31.12.2025

Izvedene so bile različne oblike in načini PR, ki so se glede na predhodno leto spremenili:

- **44** zavarovancev se je **izobraževalo**, kar je za **6,1 odstotka manj** kot v letu 2024,
- **4** zavarovanci so se **izobraževali ob delu**, kar je za **1,6 odstotka več** kot v letu 2024,
- **4** zavarovanci, tj. za **1,2 odstotka manj** kot v letu 2024, so se usposabljali s **praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu**,
- **29** zavarovancev, kar je za **6,9 odstotka manj**, se je **kratkotrajno usposabljal in izobraževalo**,
- **pri 51 zavarovancih**, kar je za **12,6-odstotno zvišanje**, je šlo za **prilagoditev delovnega mesta z ustreznimi tehničnimi pripomočki**.

NEUSPEŠNO KONČANA PR

- Zavarovanec, letnik 1998 (28 let), osnovna šola, nedokončna srednja zdravstvena šola (trije letniki), pomožni delavec v proizvodnji (brusilec).
- Zavarovanec si je oktobra 2017, ob starosti 19 let, poškodoval levo roko na delovnem mestu (amputacija prstanca in mezinca). Od oktobra 2017 je bil v bolniškem staležu.
- Oktobra 2019 je bil zanj podan IZ-1, aprila 2020 je bil napoten v strokovno institucijo v zvezi s PR, ki je podalo strokovno poročilo novembra 2020 (po sedmih mesecih) za **šolanje tehnika računalništva izven dela (4 leta) – ob starosti 22 let.**
- Od decembra 2020 je podana II. kategorija invalidnosti s PR z izobraževanjem izven dela.
- Bolniški stalež je zaključil marca 2021 (po treh letih in pol). V času izobraževanja bo potreboval spremljanje in pomoč (12 ur na leto)???, kar je ugotovila že strokovna institucija ob podaji strokovnega poročila. **Pogodba za PR: šolanje od 11. 3. 2021 do 31. 8. 2025.**

- Po dveh letih je opravil (**marec 2023**) in enako po treh letih (**januar 2024**):
 - 1. letnik: en izpit od štirih,
 - 2. letnik: tri izpite od osmih,
 - 3. letnik: tri izpite od desetih,
 - 4. letnik: dva izpita od osmih. **Dogovor z ZPIZ v 2024, kako bo delal izpite!**
- PR v izteku (31.8.2025)- Kaj se zgodi? **V maju 2025 lečeča psihiatrinja predlaga prekinitev PR.**
- **Junija 2025** je na **njegovo zahtevo** in **predlog spremljevalcev v SI!!!** s strani IOZ podan **nov IZ-1** zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja.
- IK I je **septembra 2025** ugotovila, da **pri zavarovancu ni sprememb** v zdravstvenem stanju in da lahko nadaljuje PR. Ker zavarovanec do 31. 8. 2025 ni zaključil PR, je zavarovanec **zgubil pravice iz invalidskega zavarovanja, zaradi česar je v 10/2025 vložil pritožbo.**
- Pritožba je bila obravnavana ba IK II. stopnje **v juniju 2026**, vendar je bilo takrat ugotovljeno, da je treba **izvesti OP**, zato je bil senat dne **17. 8. 2026**, kjer je bilo na podlagi psihiatričnih izvidov ugotovljeno, da **zavarovanec od jeseni 2024 dalje ni zmožen za PR, saj je pri njem prišlo do spremembe v stanju invalidnosti zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja – vzrok ni več le poškodba pri delu, pač pa tudi bolezen!**
- Torej gre za **neuspešno PR**, ki pa se je **pravno zaključila zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja** in nove invalidnosti (zavarovancu torej ne bo treba vračati stroškov neuspešne PR).

- Od 10/2017 do 03/2021 : BS (3 leta in pol)
- Od 11. 3. 2021 do 31. 8. 2025 je bil vključen v proces PR, (skoraj 4 leta in pol)
- Pritožbeni postopek je trajal 1 leto
- **S trga dela je odsoten 9 let** (od 10/2017 do 09/2026) – **od starosti 19 do 28 let.**

DILEME PR:

- ali je PR res lahko temeljna pravica iz invalidskega zavarovanja, kot je bilo predlagamo v različnih gradivih?
- postopek pred IK I je potekal ob preučitvi MD in DD, brez osebnega pregleda (IK ni imel pravne možnosti, da reče „PR ni smiselna“!!!!),
- osebno je bil obravnavan v strokovni instituciji z različnimi specialisti (psiholog, MDPŠ, socialni delavec).
- SI je sama predlagala spremljanje in strokovno pomoč; je bila PR sploh smiselna že od začetka?
- po štirih letih neuspešne PR ima še vedno samo osnovnošolsko izobrazbo, bil je izvzet iz trga dela 9 let,
- Sedaj III. kat. INV. Bo imel delodajalec zanj delo ali ne????

NEPRIMERNE PR s strani SI

- Zavarovanec (roj. 1977), pilot; napoten je bil na SI, ki je predlagala tečaj usposabljanja letalskih revizorjev – izvedba samo v tujini (preko spleta ali 5 dni v Frankfurtu ali 5 dni v Hong Kongu).
- Delodajalec (DJ) ga je nato v 05/2026 sam prerazporedil na enako DM kot je bilo predlagano po koncu PR.
- V konkretnem primeru postopek v zvezi s možnostjo PR sploh ni bil potreben, če bi SI sodelovala z DJ! Zavarovanec je bil odsoten s trga dela 6 let, od 2022 do 2026 se je postopek v zvezi z invalidnostjo vodil na zavodu in na strokovni instituciji zaradi PR.

- Zavarovanka (roj. 1986), veterinarica, je doživela ugriz psa v prste leve roke (pri operaciji psa je popustil anestetik). SI je predlagala izobraževanje na Poljskem za nutrinicista prehrane za male živali. V Sloveniji naj ne bi bilo ustreznega tečaja v zvezi s tem. Ali so dovolj raziskali možnosti za tečaje v Sloveniji?
- Zavarovanka je zaradi neprimernega strokovnega poročila vabljen na osebni pregled na IK, da se preuči, kaj za zavarovanko pride v poštev?

- Zavarovanec (roj. 1969), strojni tehnik, CNC operater, kardiološke težave, v bolniškem staležu od oktobra 2022 (skoraj 4 leta, vmes oktobra 2023 že na IK, kjer je bilo ugotovljeno, da zdravljenje ni zaključeno),
- ob obravnavi pri SI star 56 let, predvidena II. kategorija invalidnosti z omejitvijo premeščanja bremen nad 10 kg (starost ne ustreza pogojem za II. kategorijo invalidnosti po 72. členu ZPIZ-2).
- SI: izobraževanje za mehatronika od 1. 10. 2026 do 30. 9. 2028 na Višji strokovni šoli. Delodajalec je povedal, da po zaključeni PR zanj najverjetneje ne bo imel delovnega mesta. Zavarovanec v letu 2029 izpolnjuje pogoje za starostno pokojnino.
- Ali je PR most do upokojitve ali za usposobitev na trgu dela? PR je namenjena pridobitvi novih znanj, poklica in zaposlitve po koncu PR in ne upokojitvi. Kaj če PR do 30. 9. 2028 ne bo zaključil in bo želel podaljšanje do 30. 9. 2029?
- Iz DD-2 izhaja, da bi se lahko usposobil za delo v merilnici ali za programiranje CNC strojev, torej je kratko usposabljanje ali tečaj možen (ali celo praktično delo oziroma delovno usposabljanje pri delodajalcu), vendar SI tega ni raziskala oziroma se do tega ni opredelila (edina omejitev je dvigovanje bremen nad 10 kg). Zavarovanec je bil 19. 8. 2026 vabljen na osebni pregled na IK. Kako se bo postopek zaključil?
- Zavarovanec je na osebnem pregledu ponovno izjavil, da si želi PR, ker se boji, da bo izgubil delovno mesto in bo pristal na ZRSZ. Je PR MOST ZA OSTAJANJE NA DELU, Z MOŽNOSTJO UPOKOJITVE PO KONČANI PR? Bo v tem primeru prišlo v poštev USPOSABLJANJE PRI DJ?

„LAHKO“ po 1.1.2026

Prenova izvajanja
od 02/2026 - Nov
DD-2 od 04/2026
dalje

»4. KAJ PRIČAKUJETE IZ NASLOVA INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA?

4. 1 Iz naslova invalidskega zavarovanja lahko pridobite eno izmed spodaj navedenih pravic. Katero od pravic bi po vašem mnenju glede na vaše zdravstveno stanje, poklic oziroma delovno mesto / dejavnost, lahko uveljavili?

☐ Pravico do premestitve na drugo delovno mesto oziroma drugo delo, če opravljate dejavnost

☐ Pravico do dela s krajšim delovnim časom od polnega na istem delovnem mestu oziroma delu, če opravljate dejavnost

☐ Pravico do dela s krajšim delovnim časom od polnega na drugem delovnem mestu oziroma drugem delu, če opravljate dejavnost

☐ Pravico do poklicne rehabilitacije (PR)
(preden označite, preberite točko 4.2)

☐ Pravico do invalidske pokojnine

☐ Nič od navedenega, ker:

„LAHKO“ po 1.1.2026

Prenova izvajanja od
02/2026 - Nov DD-2
od 04/2026 dalje

4. 2 Če ste označili poklicno rehabilitacijo (PR), bo izvedenski organ zavoda v primeru, da bo pri vas ugotovil II. ali III. kategorijo invalidnosti*, najprej preučil možnost izvedbe PR glede na vašo medicinsko in delovno dokumentacijo. Če bo ugotovil, da je izvedba PR možna, bo v nadaljevanju upoštevan vrstni red naslednjih ukrepov, pri čemer je možna tudi kombinacija ukrepov:**

- prilagoditev delovnega mesta z ustreznimi tehničnimi pripomočki,
- kratkotrajno usposabljanje in izobraževanje;
- praktično delo na ustreznem delovnem mestu pri delodajalcu oziroma v drugih oblikah delovnega usposabljanja;
- izobraževanje ob delu s soglasjem zavarovanca, ki se bo usposabljal za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas;
- izobraževanje na ustreznih šolah in z drugimi oblikami izobraževanja.

* PR ni možna, če bo invalidska komisija ugotovila, da kategorija invalidnosti ne obstaja ali da zdravljenje in medicinska rehabilitacija še nista zaključena ali ste v pokojninsko in invalidsko zavarovanje pretežni del zavarovalne dobe vključeni za ožji obseg pravic.

** Ukrepa si ne morete izbrati sami, prav tako ga ne more izbrati delodajalec, saj gre za proces iskanja rešitve za ohranitev ali zagotovitev delovnega mesta po nastanku invalidnosti glede na vašo preostalo delovno zmožnost.

Zavod bo strokovno poročilo o možnosti, vsebini in obliki PR podal ob vašem sodelovanju in sodelovanju vašega delodajalca. Če navedeno ne bo možno, bo zavod o tem pridobil strokovno poročilo strokovne institucije.

Več o PR si lahko preberete na <https://www.zpiz.si/cms/content2019/pravica-do-poklicne-rehabilitacije#x1>.

„LAHKO“ po 1.1.2026

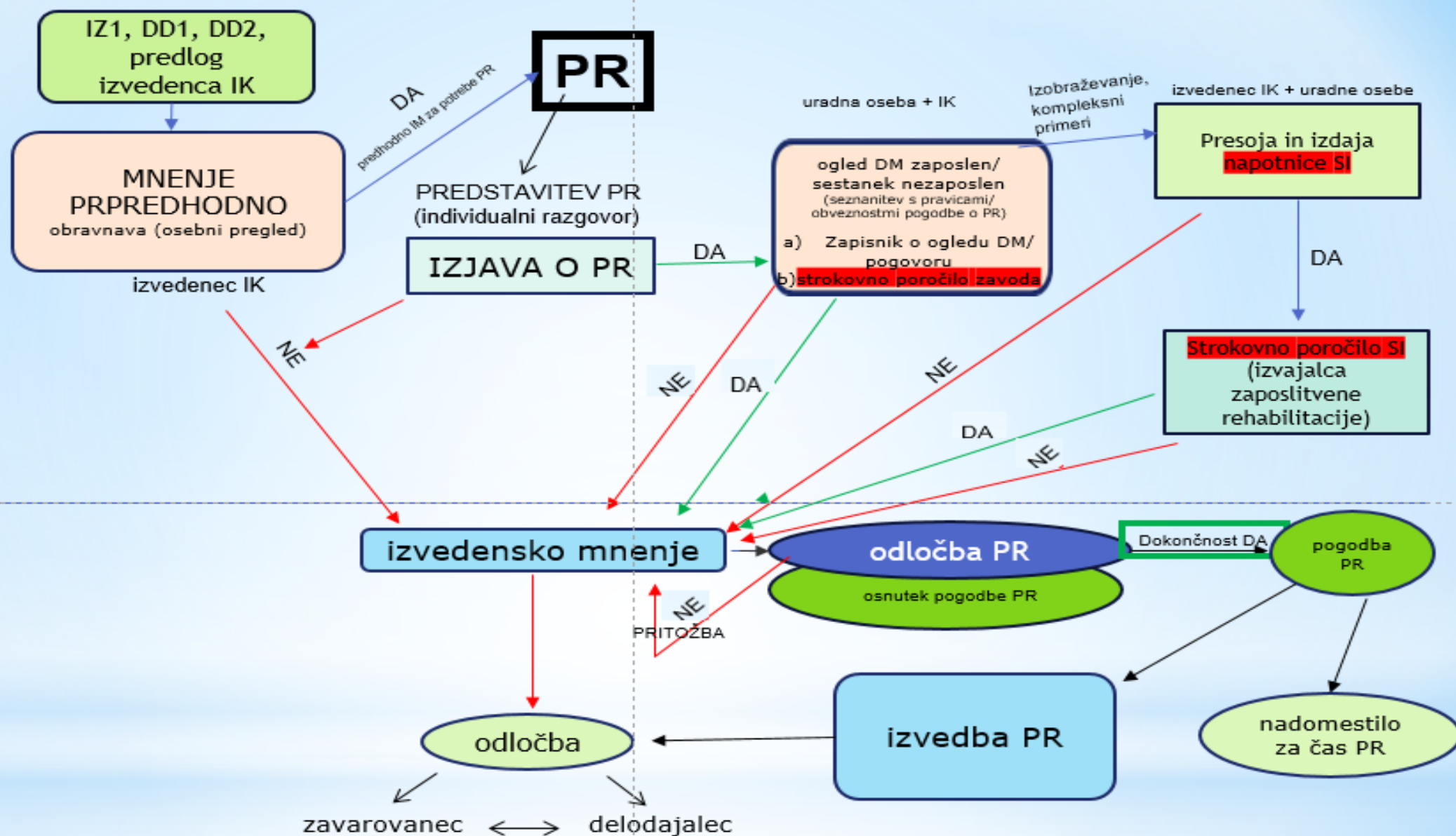
NOV POSTOPEK, KI GA JE DOLOČIL ZPIZ NA PODLAGI ZPIZ-20

- 1. ne glede na IZ-1, DD-1, DD-2 glede PR + predvidena II. ali III. kat., se zavarovanec (ZC) vabi na **OSEBNI PREGLED**
- 2. PR NI SMISELNA: „redno“ IM z obrazložitvijo, da PR ni smiselna, odločba,
- 2. PR je SMISELNA! - **predhodno izvedensko mnenje glede PR**
- 3. **predstavitev PR na OE** (LJ, CE, MB): vabljen ZC in DJ! Če je negativna izjava, se postopek s PR zaključi z „rednim IM“!, odločba
- 3. **predstavitev PR na OE** (LJ, CE, MB): vabljen ZC in DJ! Če je pozitivna izjava, sledi:
- 4. **ogled DM** ali **razgovor z nezaposlenim ZC**

- 5. **STROKOVNO POROČILO ZAVODA!** (sodeluje OE + IK!)
 - če je strokovno poročilo NEG., se izda „redno“ IM, odločba
 - Če je strokovno poročilo POZ., se izda IM glede PR, izda ODLOČBA, POGODBA PR! Če v pritoži odstopi od PR, se izda „redno“ IM, odločba
- 6. **STROKOVNO POROČILO ZAVODA ni možno, zato se posreduje NAPOTNICA v SI!** (npr. psihološko testiranje):
 - če je strokovno poročilo SI NEG., se izda „redno“ IM, odločba
 - Če je strokovno poročilo POZ., se ga pogleda in če je ok, se izda IM glede PR, izda ODLOČBA, POGODBA PR! Če v pritoži odstopi od PR, se izda „redno“ IM, odločba.

UPRAVNI POSTOPEK

PRI PRAVLJALNI POST.

„LAHKO“ po 1.1.2026

- Ali lahko zavarovanec **sam** uveljavlja izbiro pravice do poklicne rehabilitacije?
 - Lahko na obravnavi/senatu, če je IK sprva ni predvidel,
 - ne pomeni samoumevno pravice do PR,
 - velja popolnoma enak postopek kot za zavarovanca, za katerega IK predlaga PR ob osebnem pregledu,
 - **upoštevati določbe glede smiselnosti in vrstni red** ukrepov PR!
- Pri izbiri pravice do PR se med zavarovanci večkrat pojavlja nerazumevanje samega instituta PR, saj menijo, da jim **je treba v okviru izbirne pravice zagotoviti PR** ne glede na to, da pri njih ni ugotovljena invalidnost.
- **subjektivno ocenijo**, da dela, ki ga opravljajo, ne morejo več opravljati.
- ne razumejo, da so **njihove zdravstvene težave** **terapevtsko obvladljive** in zato **ne gre za trajne razbremenitve pri delu**, kot si jih sami želijo (npr. dvigovanje bremen, delo v dop. času, brez dela na terenu)

„LAHKO“ po 1.1.2026

- **Zavarovanka, letnik 1972 (54 let), učiteljica predmetnega pouka:**

- leta 2024 zbolela za rakom dojk,
- na drugo delovno mesto (v šolski knjižnici) se je vrnila oktobra 2025, s krajšim delovnim časom tri ure dnevno po odločbi ZZZS. Preostalih pet ur je v bolniškem staležu. Trenutno dela v šolski knjižnici glede na omejitve specialista MDPŠ (dvigovanje do 5 kg, omejitve, ki se nanaša na delo z desno roko). Iz tega izhaja, da ji je delodajalec z MDPŠ že zagotovil drugo, prilagojeno delovno mesto s postopnim vračanjem nazaj na delo.
- Čeprav bi se postopek lahko zaključil brez INV., DJ in zavarovanka predlagata vključitev v PR z izpopolnjevanjem iz bibliotekarstva. DJ bi lahko pokrila stroške izobraževanja in jo sam napotil na študij (tečaj poteka ob petkih popoldan in ob sobotah dopoldan), vendar jo podpira pri vključitvi v PR, da bi izobraževanje lahko opravila zunaj dela, med tem časom pa bi v knjižnici zagotovili nadomeščanje (brez izpita iz bibliotekarstva!). Ker so vpisni pogoji zahtevni, ni garancije, da bi bila zavarovanka sprejeta na tečaj, **zato pravice do PR za ta tečaj ta čas (še) ni mogoče priznati.**

„LAHKO“ po 1.1.2026

- Zavarovanec, letnik 1979 (47 let), gostinski tehnik, študija turizma ni dokončal, zadnje delovno mesto: **rezkalec I – proizvodni delavec**:
 - 2012 pride do poškodbe pri delu, amputacija desne roke v tretjini podlahti, ki so mu jo uspešno prišili, težave ima s četrtem prstom, oslabljen moč roke in slabša gibljivost. Od 2014 dalje je **delovni invalid III. kategorije invalidnosti** s PDČ in stvarnimi razbremenitvami,
 - Od 12/2023 brezposeln, 01/2026 nov IZ-1, **ugotovljena nova razbremenitev, kar je NOVA INVALIDNOST, želi PR!**
 - Na razgovoru so strokovni delavci z zavarovanec iskali možnost PR, in prišli do zaključka, da bi bila možna **PR tečaja za turističnega tehnika**,
 - ima **duševne in vedenjske motnje zaradi uživanja opioidov**, ni mogoče presoditi, ali je zmožen opraviti PR za turističnega tehnika, zato je bila **strokovni instituciji predlagana kratka obravnava s pridobitvijo mnenja psihologa.**

„LAHKO“ po 1.1.2026

- Zavarovanka, letnik 1977 (49 let), frizerka (samostojna podjetnica), blaga kognitivna motnja ter druge psihične diagnoze, v bolniškem staležu od marca 2023.
- IZ-1: maj 2024. V DD-2 je navedla, da želi PR, in da ne more delati s strankami.
- Avgusta 2024 je bila napotena na PR k strokovni instituciji, marca 2026 je bilo ugotovljeno, da strokovna institucija ni dvignila pošte.
- Zavod je zavarovanko za marec 2026 vabil na osebni pregled, za katerega se je opravičila, nato jo je za april 2026 vabil na ponovni osebni pregled, kjer je izjavila, da želi PR.
- V razgovoru z zavarovanko je bilo sestavljen zapisnik o tečajih računalništva, italijanščine in javnega nastopanja. Glede na naknadno pridobljeno medicinsko dokumentacijo iz 2025 in 2026 je izvedenka, spec. MDPŠ podala mnenje, da pri zavarovanki obstaja zdravstvena oviranost in da za to pri njej PR ni možna. Postopek se je avgusta 2026 zaključil z negativnim strokovnim poročilom zavoda ter podajo izvedenskega mnenja (III. kategorija invalidnosti, psihično manj zahtevno delo, občasni stiki s strankami, kjer si ritem in tempo delo določa sama). Po treh letih in pol bo bolniški stalež zaključen, če ne bo podala pritožbe na razvrstitveno odločbo.

„LAHKO“ po 1.1.2026 – uspešen postopek PR po novem

- Zavarovanec, letnik 1981, gostinski tehnik, ima izpit za turističnega vodnika; nedokončana Ekonomska fakulteta (visokošolski program), prav tako nedokončana Višja strokovna šola za gostinstvo, smer turistični tehnik; nezaposlen. Nazadnje delal kot **serviser kavnih in hladilnih aparatov** (delovno mesto »tehnik-serviser«), pred tem je bil natakar in vodja strežbe.
 - BS od oktobra 2024 do julija 2025, nato do septembra 2025 za 4 ure, nato izguba službe;
 - od septembra 2025 do marca 2026 je bil na ZRSZ,
 - **IZ-1: julij 2025 (od 09/2025 BP)**. Ima bolečine v zgornjem delu hrbtenice, težave z dvigovanjem rok, poškodovan ima živec za premik desne roke. V **02/2026 osebno pregledan na IK. PR smiselna!**
 - predstavitev PR v marcu 2026 (vabilo, 14 dni!),
 - razgovor v aprilu 2026 (vabilo, 14 dni!),
 - **strokovno poročilo v maju 2026, da je ustrezen tečaj NPK varnostnik s takojšnjim začetkom!** Postopek v zvezi s PR bi se lahko zaključil že junija, vendar je bil zavarovanec junija in julija na dopustu
 - V **juliju 2026 je bilo podano končno izvedensko mnenje**, da se zavarovanec razvrsti v III. kategorijo invalidnosti (novost 72. členZPIZ-2), da ni več zmožen za delo »tehnik-serviser«, da bo s **PDČ lahko opravljal drugo delo, brez premeščanja bremen nad 7 kg ter le občasno v prisilnem položaju hrbtenice**, za kar je potrebna PR s kratkim usposabljanjem NPK varnostnik po pogodbi.
 - **Odločba: avgusta 2026** in mu z osnutkom pogodbe vročena; pritožbi se je odpovedal, tako da mu je bila tudi že odmerjena akontacija nadomestila za čas PR.
 - Tečaj bo praviloma trajal 14 dni, nato bo čez teden dni sledil izpit. PR se predvidoma zaključi v septembru 2026.

Ali bo nov postopek za PR učinkovitejši?

- Zavod je februarja 2026 na podlagi spremembe zakonodaje, ki se nanaša na izvedbo PR, **pristopil k drugačnem postopanju glede izvedbe PR.**
- Navedeno izvajanje zavoda bo čez leto ali dve pokazalo:
 - ali je **nov način izvajanja PR ustrezen ali ne.**
 - **Vsekakor bo postopek hitrejši.**
 - koliko zavarovancev je **dejansko primernih za PR**, najbrž bo PR še manj kot je je bilo do leta 2025, bodo pa tiste, ki bodo, **toliko bolj uspešne za zavarovance in zavod.**
 - Zmanjšal se bo absentizem za take primere, ker gre takoj za presojo IK z OP, ali PR smiselna ali ne.

DVA PRIMERA IZ ZPIZ

1) Za delavko v tajništvu OE so predlagali, da se ji nabavi dvižna miza zaradi velikih težav s hrbtenico.

- Predložen predračun za dvižno mizo (dvig tako osnovne kot stranske mize) v višini nekaj nad 800 evrov.
- Zavrnil, z razlogom, da je predrago in da se lahko omogoči dvigovanje le osnovne mize in poiščejo cenovno ustrežnejšo možnost.
- **Strošek dvižne mize je bil 140 evrov in montaža s strani našega vzdrževalca.**

2) Zavod je bil v postopku pred IK pozvan, da se opredeli o možnosti za PR, za delavko, za katero je predvidena prilagoditev DM v okviru PR, **dve dvizni mizi in dva ortopedska stola, ker dela v dveh razlicnih pisarnah.**

- Odgovorili smo, da bo delodajalec v dveh tednih zagotovil delavki eno **dvizno mizo in en ortopedski stol**, s katerim smo ze razpolagali. Pojasnili, da ne rabi dveh oprem, ker v drugi pisarni dela največ 2x na teden in še to do dve uri. Stol pa si lahko pelje pet metrov po hodniku v drugo pisarno, če ga tako nujno rabi tisti dve uri.
- **Ker je bila malo večja miza je bil strošek 200 evrov.**
- Če bi se strinjali s PR, bi bil po moji oceni strošek prilagoditve DM približno 3.000 evrov (dobili bi dve mizi in dva stola), delavka bi dobila III. kat. invalidnosti in potem do upokojitve prejemala še nadomestilo za invalidnost. **Postopek, da bi bila realizirana PR pa bi trajal še nekaj mesecev.**
- V zavodu smo v letošnjem letu nabavili skoraj 90 dviznih miz, ki so sedaj v postopku razdelitve v uporabo.
- Po moji oceni bo v bodočnosti to že standard opreme pisarniških prostorov.

Kdo mora zagotoviti prilagoditev DM

- V skladu za Zakonom o varstvu in zdravju pri delu je to dolžnost delodajalca.
- Če bi npr. delodajalec, ko se pri delavcu, ki dela v pisarni pojavijo težave npr. s križem, le temu zagotovil dvižno mizo, bi lahko delavec delal po krajši bolniški odsotnosti **in ne da je v bolniški leto, dve, potem pa v postopku na IK želi PR, da bi dobil dvižno mizo.**
- Tudi če bi kril stroške dvižne mize ZZZS ali invalidski sklad in bi to pomenilo skrajšanje bolniškega staleža, bi se ta strošek povrnil v enem tednu, ko bi delavec delal in ne bil v bolniški.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu ZVZD-1

5. člen

- (zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev pri delu)
- (1) **Delodajalec mora zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu.** V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustrezno organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi.
- (2) Delodajalec mora posebno skrb nameniti zagotovitvi varnosti in zdravja nosečih delavk, mladih in starejših delavcev ter delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo ter pri izbiri ukrepov upoštevati posebna tveganja, katerim so ti delavci izpostavljeni pri delu, v skladu s posebnimi predpisi.
- (3) Delodajalec mora upoštevati spreminjajoče se okoliščine ter izvajati take preventivne ukrepe in izbirati take delovne in proizvodjalne metode, ki bodo zagotavljale izboljševanje stanja in višjo raven varnosti in zdravja pri delu, ter bodo vključene v vse aktivnosti delodajalca in na vseh organizacijskih ravneh

9. člen

- **(temeljna načela pri izvajanju ukrepov)**

- Delodajalec izvaja ukrepe iz 5. člena tega zakona tako, da upošteva naslednja temeljna načela:

- izogibanje nevarnostim;
- ocenjevanje tveganj;
- obvladovanje nevarnosti pri viru;
- prilagajanje dela posamezniku z ustreznim oblikovanjem delovnega mesta in delovnega okolja, delovnih prostorov, delovnih in tehnoloških postopkov, izbiro delovne in osebne varovalne opreme ter delovnih in proizvodnih metod, še zlasti pa tako, da odpravlja monotono delo ter pogoje z vsiljenim ritmom dela in ostale zdravju škodljive okoliščine (humanizacija dela);
- prilagajanje tehničnemu napredku;
- nadomeščanje nevarnega z nenevarnim ali manj nevarnim;
- razvijanje celovite varnostne politike, ki vključuje tehnologijo, organizacijo dela, delovne pogoje, medčloveške odnose ter dejavnike delovnega okolja;
- dajanje prednosti kolektivnim varnostnim ukrepom pred individualnimi;
- dajanje ustreznih navodil in obvestil delavcem.

Sklep o merilih in postopku za določanje višine sredstev za kritje stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev ter usposabljanja za ohranitev zaposlitve delovnega invalida (prvi v letu 2006)

- **PRILAGODITEV PROSTOROV IN DELOVNIH SREDSTEV V ZVEZI S POKLICNO REHABILITACIJO**
- **PRILAGODITEV PROSTOROV IN DELOVNIH SREDSTEV V ZVEZI Z OHRANITVIJO ZAPOSLOTITVE**
- **PREVZEM STROŠKOV USPOSABLJANJA ZA OHRANITEV ZAPOSLOTITVE DELOVNEGA INVALIDA**

Neposredna nevarnost za nastanek invalidnosti

- Ta inštitut je veljal po zakonodaji PIZ pred letom 1992, v 144. členu ZPIZ/83.
- Pomenil je specifično pravno varstvo za delavce, **ki še niso postali invalidi**, se je pa to pričakovalo zaradi neustreznih delovnih pogojev.
- **Namen inštituta je bil preprečiti dejanski nastanek invalidnosti s pravočasnim umikom delavca iz škodljivega delovnega okolja.**
- **Delavec ni bil prikrajšan pri višini plače**, kar je bila dolžnost delodajalca.
- **BI BIL TA INŠTITUT KORISTEN TUDI SEDAJ?**
- **Menim, da zelo in to že v postopku priznavanjačasne nezmožnosti za delo.**

POGOJI ZA STAROSTNO POKOJNINO ZPIZ-20

(1) Zavarovanec (moški in ženska) pridobi pravico do starostne pokojnine **pri starosti 67 let, če je dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe.**

(2) Ne glede na starost, določeno v prejšnjem odstavku, pridobi zavarovanec (moški in ženska) v obdobju od **1. januarja 2026 do 31. decembra 2034** pravico do starostne pokojnine, ko dopolni starost:

Leto	Starost
2026	65 let
2027	65 let
2028	65 let in 3 mesece
2029	65 let in 6 mesecev
2030	65 let in 9 mesecev
2031	66 let
2032	66 let in 3 mesece
2033	66 let in 6 mesecev
2034	66 let in 9 mesecev

(3) Pravico do starostne pokojnine pridobi tudi zavarovanec (moški in ženska), **ki je dopolnil 62 let starosti in 40 let pokojninske dobe.**

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka **ob dopolnitvi 40 let pokojninske dobe brez dokupa** starost za pridobitev pravice do starostne pokojnine zavarovanca (moški in ženska) **v obdobju od 1. januarja 2026 do 31. decembra 2034 znaša:**

Leto	Starost
2026	60 let
2027	60 let
2028	60 let in 3 mesece
2029	60 let in 6 mesecev
2030	60 let in 9 mesecev
2031	61 let
2032	61 let in 3 mesece
2033	61 let in 6 mesecev
2034	61 let in 9 mesecev

Največji zamik datuma upokojitve bo z letom 2035 in kasneje in to za dve leti

- **Največji zamik datuma upokojitve bo z letom 2035 in kasneje in to največ za dve leti, zaradi dviga starosti v primerjavi z letom 2025.**
- Ker ostaja zahtevana doba na 40 let, pomeni, da se za nekatere ne bo spremenil datum izpolnitve pogojev.
- Npr. tisti, ki bi že po sedaj veljavnih pogojih izpolnili pogoje za upokojitev v starosti **med dopolnjeno starostjo 62 in manj kot 65 let ob dopolnjenih 40 letih dobe, se bodo tudi leta 2035 in kasneje upokojili pri enakih pogojih.**
- Spremembe bodo deležni tisti, seveda postopno od leta 2028 dalje, ki še ne bodo stari 62 let in bodo tako izpolnili pogoje za upokojitev **največ dve leti kasneje**, kot če bi sedaj dopolnili 40 let pokojninske dobe brez dokupa v starosti 60 oziroma do 62 let.
- Datum izpolnitve pogojev se bo zamaknil tudi tistim, ki po sedaj veljavni zakonodaji dopolnijo najmanj 15 let zavarovalne dobe in starost 65 let, ki se bo začela postopno dvigovati za tri mesece v koledarskem letu 2028 na 67 v letu 2035, kar pomeni tudi v tem primeru **zamik izpolnitve pogojev za starostno pokojnino za največ dve leti.**

Dolžina potrebne dobe za pridobitev pravice do starostne pokojnine ZPIZ-20

- Dolžina potrebne dobe za pridobitev pravice do starostne pokojnine se tako **ne spreminja in ostaja 40 let**, do 2034 pokojninske dobe brez dokupa, od 2035 še ugodnejše 40 let pokojninske dobe, **kar pa ne pomeni, da bo za vse možna upokožitev pri tej doseženi dobi.**
- Za tiste, ki so se mlajši vključili v zavarovanje, s 15 leti pa do pred 20 letom starosti, že sedaj velja, da ob izpolnitvi starosti če so neprekinjeno ves čas v zavarovanju za polni delovni čas, dosežejo več kot 40 let pokojninske dobe brez dokupa, **moški največ 43 let, ženske največ 42 let.**
- Tako bo tudi v bodoče, **s tem da se bo starost vključitve v zavarovanje, pri kateri še ne bo možna upokožitev kljub doseženim 40 letom dobe dvignila iz sedanjih do 20 do 22 let.** Če se je oseba vključila v zavarovanje pri 22 letih starosti oziroma več, bo dovolj dosežena doba 40 let.

Znižanje starostne meje po ZPIZ-20

Starostne meje za pridobitev pravice do starostne pokojnine se lahko znižajo zaradi:

- **skrbi za vsakega rojenega ali posvojenega otroka**, ki ima državljanstvo EU, če ni z mednarodnim sporazumom drugače določeno, in sicer se starostna meja zniža za šest mesecev za enega otroka, za 16 mesecev za dva otroke, za 26 mesecev za tri otroke, za 36 mesecev za štiri otroke in za 48 mesecev za pet ali več otrok,
- **služenja obveznega vojaškega roka za dve tretjini** njegovega dejanskega trajanja in
- vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje **pred dopolnjenim 20. letom starosti** za ves čas trajanja obveznega zavarovanja do dopolnjenega 20. leta starosti.
- štetja zavarovalne dobe s povečanjem („**benefikacija**“) – PO ZAKONU – PO U.D.;
- **prištete dobe zaradi osebnih okoliščin**, ki so povezane z zdravstvenim stanjem osebe PO U.D. (TO 70%, hudi invalidi, multipla skleroza, rak do 15 leta) 138. člen ZPIZ-2, 3 mesece na leto

Možnost starostne pokojnine za 38 let dobe po ZPIZ-20

- Ob znižanju starostne meje 65 let in 3 mesece do 66 let in 9 mesecev.
- do 2034 za **38 leti pokojninske dobe brez dokupa**,
- Od 2025 za **38 let pokojninske dobe** z znižanjem starostne meje od 67 let
- **Možno znižanje zaradi otrok oziroma vojaščine.**
- **Ni več vrstnega reda nižanj.**
- **Spodnjo starostno mejo lahko ženske znižajo največ z 62 let na 57 let (torej za 5 let), moški pa na 58 let (za 4 leta). Zgornjo mejo lahko tako ženske kot moški znižajo največ s 67 na 63 let.**

Od 2035 ne bo več predčasne pokojnine

- **Pomembna sprememba bo v letu 2035**, ko bo potrebno doseči za starostno pokojnino 40 let pokojninske dobe in ne več pokojninske dobe brez dokupa.
- **To pomeni izenačitev večine dob** (razen dodane dobe iz poklicnega zavarovanja), kar pomeni milejši pogoj od obstoječih 40 let pokojninske dobe brez dokupa.
- **Posledično se z letom 2035 ukinja pravica do predčasne pokojnine**, ki je zelo neugodna, saj je potrebna dopolnitev starosti 60 let in 40 let pokojninske dobe in pokojnina se lahko zniža največ za 18 odstotkov in to znižanje je trajno.
- **V prehodnem obdobju od leta 2028 do 2034** se bo postopno dvigovala starost do 61 let in 9 mesecev in kar je ugodno, **zniževal se bo malus, kar pomeni, da bo v letu 2028 najvišji malus 15 odstotkov, v letu 2034 pa le še 6**, z letom 2035, pa kot je že navedeno, predčasna pokojnina preide v starostno in seveda ni več malusov.
- **Razlika med starostno in predčasno pokojnino pa je tudi**, da se za pridobitev pravice do starostne pokojnine upošteva znižanje starostne meje, **kar pri predčasni ni možno**.

Pokojninska osnova po ZPIZ-20

- **Postopno podaljšanje**

- z najugodnejših zaporednih 24 let na
- **najugodnejših zaporednih 40 let –5 katerih koli**, ne nujno zaporednih najmanj ugodnih let

Leto	Najugodnejša leta	Št. izločenih let
2026	24	–0
2027	24	–0
2028	26	–0
2029	28	–1
2030	30	–1
2031	32	–2
2032	34	–3
2033	36	–3
2034	38	–4
2035	40	–5

Število let	Št. izločenih let
28 do 30	1
31 do 33	2
34 do 36	3
37 do 39	4
40	5

Več kot 40 let dobe:
najboljših zaporednih 40 let – 5 najslabših let

V povprečju pomeni podaljšanje obdobja za izračun pokojninske osnove nižjo pokojnino. Zato so pomembne spremembe, ki bodo vsaj delno omilile to znižanje.

- Za izračun pokojninske osnove **se ne bodo upoštevale osnove iz naslova opravljanja začasnega ali občasnega dela dijakov in študentov**, če je bila v koledarskem letu dosežena pokojninska doba samo iz tega naslova.
- **Nadomestilo za čas brezposelnosti** se ne bo več upoštevalo v prejetem znesku ampak se bo za čas prejemanja nadomestila **upoštevalo kot za čas prejemanja nadomestila zaradi bolniške**, tako da se za izračun pokojninske osnove upošteva plača iz preteklega leta, kar je seveda bistveno ugodneje kot je sedaj.
- Zavarovancu, ki dela na **podlagi zakona o starševskem varstvu krajši delovni čas**, **se mu bo prejeta plača preračunala na polni delovni čas**, kar je ugodneje od sedanje ureditve.
- **V vseh primerih odmere invalidske pokojnine**, tudi če ni doseženo referenčno obdobje, se upošteva enak način določitve pokojninske osnove kot za starostno pokojnino, brez osnov, kjer je v koledarskem letu doseženo manj kot šest mesecev dobe, kar velja sedaj.

V katerih primerih ne bo znižanja

- Podaljšanje obdobja za izračun pokojninske osnove pa ne bo pomenilo znižanje pokojnine za vse upokoјence, ki bi se jim že na podlagi 24 letnega povprečja odmerila pokojnina od najnižje pokojninske osnove in takih je v zadnjih letih pri pridobitvi pravice do **starostne pokojnine približno 35 odstotkov. Pri invalidskih pokojninah pa kar 66 odstotkov.**
- Prav tako ne bo vplivalo na višino pokojnine podaljšanje referenčnega obdobja za upokoјence, ki bodo imeli kljub podaljšanju **odmerjeno pokojnino od najvišje pokojninske osnove**, teh je sedaj dober odstotek.

Odmerni odstotek 70 bo zagotovil pri veliki večini višjo pokojnino

- Za veliko večino preostalih dobrih 60 odstotkov pri starostni pokojnini in eni tretjini invalidskih upokojencev, pa bo vpliv nižje pokojninske osnove **kompenziral bistveno višji odmerni odstotek**, ki se bo za 40 let pokojninske dobe postopno od leta 2028, ko bo znašal 64,75 **do 2035 dvignil na 70**, kar pomeni skupaj od sedanjih 63,5, za 10 odstotkov.
- Tisti, ki bi že sedaj imeli odmero pokojnine od najnižje pokojninske osnove bodo imeli iz naslova višjega odmernega odstotka **od leta 2035 za 10 odstotkov višjo pokojnino**.

ODMERNI ODSOTOK

(1) Starostna pokojnina se odmeri od pokojninske osnove v odstotku, odvisnem od dolžine pokojninske dobe. **Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 30 %. Za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa se prišteje 1,6 %, brez zgornje omejitve** na način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek	Pokojninska doba	Odmerni odstotek	Pokojninska doba	Odmerni odstotek
15	30	25	46	35	62
16	31,6	26	47,6	36	63,6
17	33,2	27	49,2	37	65,2
18	34,8	28	50,8	38	66,8
19	36,4	29	52,4	39	68,4
20	38	30	54	40	70
21	39,6	31	55,6		
22	41,2	32	57,2		
23	42,8	33	58,8		
24	44,4	34	60,4		

Odmerni odstotek

- Odmerni odstotek za 40 let pokojninske dobe v prehodnem obdobju:

Leto	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Odm. odstotek	63,5	63,5	64,75	65,5	66,25	67	67,75	68,5	69,25	70,0

Zvišanje odmernega odstotka

- Za pokojninsko dobo nad 40 in do vključno 43 let se prišteje 1,5 o. t. za vsakih dopolnjenih 6 mesecev. **Tudi če še ne bo dopolnjena starost.**
- **Skrb za otroka:** **1,6** o. t. za otroka; uporabi tisti od staršev, ki je dlje časa koristil nadomestila iz naslova starševstva ali v soglasju ženske, če še ni upokojena. **NI VEČ OMEJITVE NA TRI OTROKE!**

- **Obvezno služenje vojaškega roka**

Trajanje	Odmerni odstotek
5–9 mesecev	+ 0,8 o. t.
9–12 mesecev	+1,2 o. t.
12–15 mesecev	+1,6 o. t.
nad 15 mesecev	+2,0 o. t.

- Zavarovanci lahko prosto razpolagajo za kak namen se upošteva otroke in služenje vojaškega roka (nižanje starosti, višji odstotek), **vendar kasneje tega ni možno spreminjati.**

Ugodnejše vrednotenje dobe

- Za pol leta dobe 1,5 %, za eno leto 3%, **vendar največ do treh let zavarovanja**
- Pomembno je tudi, da se bo ugodnejše vrednotenje pokojninske dobe brez dokupa že od leta 2026 upoštevalo **pri dopolnjenih 40 letih tudi če še ne bo dopolnjen starostni pogoji**, kar sedaj ne velja, in se šteje ugodneje šele ob izpolnitvi tudi pogoja starosti.
- **Enako bo veljalo z letom 2035 ob dopolnitvi 40 let pokojninske dobe.**

Vdovska pokojnina-dvig starostne meje

- Spreminja se starost, pri kateri vdova/vdovec pridobi pravico do vdovske pokojnine. **Starost, pri kateri nastopi čakalno dobo, ostaja 53. let.**

Vdova/vdovec pridobi pravico do vdovske pokojnine, če dopolni starost:

LETO	STAROSTNA MEJA
2026	58
2027	58
2028	58/3
2029	58/6
2030	58/9
2031	59
2032	59/3
2033	59/6
2034	59/9
2035	60

ODMERA VDOVSKE POKOJNINE

- **Dviguje se odstotek odmere vdovske pokojnine, in sicer:**

LETO	ODSTOTEK ODMERE
2026	75 %
2027	80 %

ODMERA DRUŽINSKE POKOJNINE

- **Dviguje se odmerni odstotek za odmero družinske pokojnine**, in sicer:

LETO	ODMERA ZA ENEGA DRUŽINSKEGA ČLANA	ODMERA ZA DVA DRUŽINSKA ČLANA	ODMERA ZA TRI DRUŽINSKE ČLANE
2026	75 %	85 %	95 %
2027	80 %	90 %	100 %

LETNI DODATEK

- Letni dodatek se zagotavlja uživalcem pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja v petih različnih višinah.
- Uživalcem denarnih prejemkov se letni dodatek izplača, če ne prejemajo plače ali niso vključeni v obvezno zavarovanje ali pa so vključeni v obvezno zavarovanje in so zdravstveno zavarovani kot uživalci pravice iz invalidskega zavarovanja.
- **Letni dodatek se izplača** skupaj z izplačilom redne pokojnine oziroma nadomestila iz invalidskega zavarovanja **za mesec junij tekočega leta.**

ZIMSKI DODATEK

(1) Uživalcem pokojnin in uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so v skladu s tem zakonom upravičeni do letnega dodatka, **se izplača zimski dodatek v višini 250 eurov.**

(2) Prejemnikom zimskega dodatka iz prejšnjega odstavka se **dodatek izplača najkasneje z izplačilom redne pokojnine in nadomestil za mesec november tekočega leta** oziroma v primeru naknadno priznane pravice do letnega dodatka za tekoče leto najkasneje z izplačilom redne pokojnine in nadomestil **za mesec april naslednjega leta.**

(4) Ne glede na višino zimskega dodatka, določeno v prvem odstavku tega člena, se dodatek za obdobja med letom 2025 in letom 2029 izplača v višini:

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena se uživalce pokojnin, ki se jim pokojnina po določbah mednarodnih pogodb **izplačuje v sorazmernem delu izplača tudi zimski dodatek v sorazmernem delu.**

(6) Zimski letni dodatek **se ne šteje v dohodek** pri uveljavljanju pravic po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

(7) Od zimskega letnega dodatka **se ne plačujejo prispevki za socialna zavarovanja.«.**

Leto	Zimski dodatek (eurov)
2025	150
2026	170
2027	190
2028	210
2029	230

Redno usklajevanje

Pokojnine se po trenutni ureditvi uskladijo enkrat letno, in sicer s **60 % rasti povprečne bruto plače (v RS v preteklem letu) in 40 % rasti povprečne letne inflacije (v RS v preteklem letu).**

Leto	Usklajevanje rast plač/inflacija	Leto	Usklajevanje rast plač/inflacija
2026	50/50	2036	40/60
2027	50/50	2037	40/60
2028	50/50	2038	40/60
2029	50/50	2039	40/60
2030	50/50	2040	30/70
2031	50/50	2041	30/70
2032	50/50	2042	30/70
2033	50/50	2043	30/70
2034	50/50	2044	30/70
2035	40/60	2045	20/80

DOKUP

- MOŽNOST **3 LET** DOKUPA (sedaj 5 let)
- Kdor želi dokupiti 5 let mora vlogo za dokup vložiti najkasneje do konca leta 2025
- Kdor je že dokupil po ZPIZ-2 3 ali več let, po ZPIZ-20 ne bo mogel več dokupiti dobe
- Kdor je dokup manj kot 3 leta, pa bo lahko dokupil do razlike 3 let (npr. že dokupljeno 2 leti, lahko dokupi po ZPIZ-20 še eno leto)

86. člen – 140. člen ZPIZ-20

- V 140. členu se šesti odstavek spremeni tako, da se glasi:
 - »(6) Zavod zavarovancu, ki v koledarskem letu dopolni **58 oziroma 62 let starosti**, **po uradni dolžnosti posreduje informacijo o pričakovanem datumu in višini njegove** predčasne oziroma starostne pokojnine, na podlagi meril, ki jih predpiše minister, pristojen za delo«.
- Doda se nov sedmi odstavek, ki se glasi:
 - »(7) Ne glede na prejšnji odstavek zavod zavarovancu, ki v koledarskem letu **dopolni 62 let** starosti, prvič po uradni dolžnosti posreduje informacijo o pričakovanem datumu in višini njegove predčasne oziroma starostne pokojnine **v letu 2030.**«.
- Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.
- Za osmim odstavkom se doda nov, deveti odstavek, ki se glasi:
 - »(9) Zavarovanec lahko zahtevo za informacijo o pričakovanem datumu in/ali višini starostne oziroma predčasne pokojnine do uveljavitve pravice do starostne oziroma predčasne pokojnine **vloži prvič v koledarskem letu, ko dopolni starost 55 let, nato pa največ enkrat v obdobju dveh zaporednih let.** Zavod navedeno informacijo poda najkasneje **v roku šestih mesecev od vložitve zahteve.**«.

KDAJ UVELJAVITI PRAVICO DO POKOJNINE ?

KONEC LETA 2026 ALI V ZAČETKU LETA 2027?

- **višina uskladitev pokojnin v letošnjem letu (v letu 2026-5,24%).**
- **višina valorizacijskih količnikov v prihodnjem letu (odvisna od porasta neto plač v letu 2026) Po šestih mesecih je rast 5,9 %.**

Kateri dejavniki lahko tudi vplivajo na višino pokojnine?

- **prejemanje 40 % oz. 20 % starostne**
- **plača je v povprečju bistveno višja od pokojnine,**
- **Odmerni odstotek za otroke namesto znižanja starostne meje za pridobitev 40% starostne pokojnine**
- **zaokroževanje dopolnjene pokojninske dobe na šest mesecev ali celo leto**
- **če pride v poštev še leto 2026 za izračun pokojninske osnove, v primeru upokojitve v letu 2027,**
- **upoštevanje ugodnejšega vrednotenja pokojninske dobe brez dokupa,**
- **delna upokojitev,**
- **višina zmanjšanja pri predčasni pokojnini.**

Splošni informativni pokojninski kalkulator

- S splošnim informativnim pokojninskim kalkulatorjem lahko, **brez registracije v informacijskem sistemu zavoda**, na podlagi ročnega vnosa podatkov izvedete enostaven postopek simulacije informativnega izračuna predvidenega datuma izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do starostne oziroma predčasne pokojnine po veljavnem zakonu in višine pričakovane pokojnine.
- Dostop do storitve je mogoč prek povezave:
<https://www.zpiz.si/cms/content2019/splosni-informativni-izracun-visine-pokojnine>

Osebni informativni pokojninski kalkulator

- V osebнем informativnem pokojninskem kalkulatorju lahko, **z registracijo v informacijskem sistemu zavoda s kvalificiranim digitalnim potrdilom oziroma s spletno prijavo SI-PASS**, pridobite **avtomatski informativni izračun** predvidenega datuma izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do starostne oziroma predčasne pokojnine in pričakovane višine pokojnine, ki je izveden na podlagi vaših osebnih podatkov, zbranih v matični evidenci zavarovancev.
- Z ročnim vnosom podatkov o okoliščinah za znižanje starostne meje za pridobitev pravice do starostne pokojnine oziroma povečanja odstotka odmere pokojnine, morebitni zavarovalni dobi, dopolnjeni v tujini, ter predvidenem zavarovanju v prihodnosti in ocenjenih povprečnih neto mesečnih zneskih osnov **pa je mogoče izvesti tudi simulacijo osebnega informativnega izračuna.**
- Dostop do storitve osebni informativni pokojninski kalkulator je mogoč z uporabo sistema za varno elektronsko poslovanje Moj eZPIZ, ki se nahaja na povezavi <https://www.zpiz.si/cms/content2019/moj-ezpiz>

**ŽELIM VAM LEP
IN
USPEŠEN DAN**